

Opis źródła:

Jest to fragment drugiego tomu dziennika polskiej szlachcianki Katarzyny z Sosnowskich Platerowej (ok. 1748 – 1832) z lat 1785/ 1786 opisujący pobyt we Włoszech. Pierwszy tom dziennika nie zachował się, ale wiadomo, że opisywał podróż po krajach monarchii habsburskiej. W 1770 roku została żoną Józefa Wincentego Platera, ekspisarza polnego litewskiego. Platerowa spisywała swoje wrażenia codziennie w języku francuskim. Wiadomo, iż kobieta uczyła się samodzielnie języka włoskiego. Dziennik zawiera opis drogi, a także szczegółowe wrażenia autorki zapisywane w trakcie podróży do Włoch.

Miejsce wydania:

Wydawnictwo Łomianki, Wrocław 2013.

Miejsce przechowywania dokumentów:

Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Wrocławiu

Tekst:***Fragment dziennika z podróży Katarzyny z Sosnowskich Platerowej z lat 1785/1786*****14 września**

Gdy tylko się zbudziłam, usłyszałam dziwny hałas. Byli to gondolierzy. Ich głosy docierały do nas, ponieważ nasze mieszkanie znajdowało się tuż przy Canal Grande. Szybko wstałam, aby zobaczyć, co się dzieje. W mojej sypialni znajdowały się niewielkie drzwi, które prowadziły na duży balkon. Widziałam z niego zarówno wypełniony barkami, gondolami i ludźmi kanał, który biegł pod nim, jak i przeciw ległe nabrzeże, gdzie tłoczyli się sprzedający i kupujący – ilość owoców była tak ogromna, że aż przytłaczająca. Po chwili pojawiła się ogromna barka, na której płynęło z pewnością kilku podróżników, ponieważ były na niej zbudowane pokoje. Przyplłynęła nasza gondola. Mimo tego, że była – podobnie jak pozostałe – cała czarna, wyglądała ładnie. Na wejściowych drzwiczkach miała duże lustro, a mniejsze po bokach, okienka miały zasłony z zielonej tafty. Za wynajęcie takiej gondoli płacono się dukata dziennie, co odpowiadało naszym 8 florenom. Mówi się, że maluje się je na czarno, ponieważ to jedyny kolor odporny na działanie

morskiej wody. Szybko się ubrałam, by wybrać się na przejażdżkę. Gondolier płynął różnymi kanałami, aby pokazać nam miasto. Widzieliśmy trzymasztowce oraz – wsparty na arkadach – most Rialto, pod którym się przepływało. Kościół św. Marka Był cały z marmuru, weszliśmy do środka. Mozaikowa podłoga była wykonana tak starannie, że myśleliśmy, iż to dywan. Było na niej mnóstwo żywych kolorów. Tym razem tylko pobieżnie obejrzelśmy wnętrze.

Słowniczek pojęć:

Gondolierzy – osoby prowadzące gondole.

Tafta – materiał gęsty i sztywny.

Pytania do źródła.

Pytania do źródła dla szkół średnich (poziom podstawowy):

1. W jakim europejskim mieście znajduje się autorka? Co o tym świadczy?
2. Na co zwraca uwagę autorka tekstu opisując miasto?
3. Jakie elementy narracji świadczą o tym, iż autorka pochodziła ze sfer wyższych?

Pytania do źródła dla szkół średnich (poziom rozszerzony):

1. Zidentyfikuj zabytki architektoniczne, które autorka przywołała w tekście. Następnie określ jaki styl w architekturze reprezentują.
2. Jakimi środkami transportu zwiedzano miasto?
3. Co działo się w kraju, z którego pochodziła autorka w latach, które obejmują opis podróży do Włoch?
4. Z jakich powodów w latach 1785/ 1786 Polacy z wyższych sfer mogli wyjeżdżać za granicę? Jedną przyczyną powinna nawiązywać do tekstu źródłowego.

Literatura pomocnicza:

M.E. Kowalczyk, *Zagraniczne podróże Polek w epoce oświecenia*, Wrocław 2019.

Najważniejsze cezury:

1740 rok – początek oświecenia w Polsce

1773 rok – I rozbiór Polski

Imię i nazwisko osoby opracowującej rekord: Grzegorz Cybula